

УКРАЇНА

(19) UA (11) 49167 (13) U
(51) МПК (2009)
A01C 15/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) РОБОЧИЙ ОРГАН ДВОДИСКОВОГО КОНУСНОГО РОЗКИДАЧА ТВЕРДИХ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ

1

2

(21) u200909430

(22) 14.09.2009

(24) 26.04.2010

(46) 26.04.2010, Бюл.№ 8, 2010 р.

(72) ДИТЮК АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ, ЛОВЕЙКІН
ВЯЧЕСЛАВ СЕРГІЙОВИЧ, ЧОВНЮК ЮРІЙ ВАСИ-
ЛЬОВИЧ

(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

(57) Робочий орган дводискового конусного розки-
дача твердих мінеральних добрив, що містить бу-
нкер з похилою стінкою, до якої прикріплений еле-
ктричний вібратор, в нижній частині бункера
розміщені дозатор та дволотковий туконапрямляч,
конусний дводисковий розкидальний механізм, на
вертикальному валу якого кріпляться два диски
різного діаметра, на яких закріплені прямокутні
лопатки з розгорнутим кутом та механізм приводу,
який **відрізняється** тим, що верхній і нижній диски
розкидача укомплектовано розсівальними лопат-

ками, які мають контур жолоба у вигляді логариф-
мічної спіралі, яка в полярній системі координат
визначається за формулою:

$$\rho = R * e^{\text{ctg}\alpha \cdot (\varphi - \varphi_0)},$$

при $\varphi_0 = 2\pi$, $\rho = R$, $V_0 = V_a = \omega R$,

де:

φ - кут відліку від початкової нерухомої осі проти
годинникової стрілки;

φ_0 - початковий відлік полярного кута (це означає,
що за один оберт диска $\varphi_0 = \varphi$, $\rho = R$ частинка
злетить з диска, маючи найвищу швидкість);

ρ - поточний полярний радіус;

R - радіус розсіювального диска;

V_0 - початкова лінійна швидкість часток;

V_a - абсолютна швидкість злету частки добрив з
кінця лопатки.

Корисна модель відноситься до галузі аграр-
ного виробництва та сільськогосподарського ма-
шинобудування, і може бути застосована у маши-
нах для поверхневого внесення твердих
мінеральних добрив.

Відомий агрегат для внесення твердих міне-
ральних добрив МВД - 0,5 має бункер з похилою
стінкою, електричний вібратор, дозатор з двома
отворами, дволотковий туконапрямляч, конусний
дводисковий розкидальний механізм на дисках
якого закріплені прямокутні лопатки з розгорнутим
кутом та механізм приводу (Патент на корисну
модель № 37497 від 15.11.2008 р.)

Недоліком є те, що конусний дводисковий роз-
кидальний механізм не в повній мірі забезпечує
якісне розкидання туків по всій ширині захвата
агрегату. Відомо, що частинки добрив, які взаємо-
діють з верхньою кромкою лопаток в момент спів-
ударення, відбиваються від розкидальних органів.
При цьому їх швидкість не може перевищувати
колову швидкість лопатки в точці співударення з
частинкою добрив, тому швидкість цих частинок
добрив значно менша швидкості частинки, які злі-
тають з периферійних кінців лопаток. А це суттєво

впливає на якість розсіювання добрив по всій ши-
рині захвату агрегата.

Корисною моделлю ставиться завдання вста-
новлення найбільш вірогідних параметрів розсіва-
льних лопаток, які зводять до мінімуму співуда-
рення частинок добрив з верхніми кромками
лопаток, забезпечуючи збільшення дальності
польоту частинок добрив і поліпшення якості їх
розсіювання по поверхні поля.

Поставлене корисною моделлю завдання до-
сягається тим, що конусний дводисковий розкидач
твердих мінеральних добрив, який має бункер з
похилою стінкою, електричний вібратор, дозатор з
двома отворами, дволотковий туконапрямляч,
конусний дводисковий розкидальний механізм на
вертикальному валу якого закріплені два диски та
механізм приводу, замість прямокутних лопаток з
розгорнутим кутом на $25^\circ - 30^\circ$ на кінці, обидва
диски укомплектовано розкидальними лопатками,
які мають контур жолоба у вигляді логарифмічної
спіралі, яка в полярній системі координат визнача-

ється із формули: $\rho = R * e^{\text{ctg}\alpha \cdot (\varphi - \varphi_0)}$

(13) U

(11) 49167

(19) UA

При $\varphi_0 = 2\pi$, $\rho = R$, $V_0 = V_a = \omega R$, де

φ - кут відліку від початкової нерухомої вісі проти годинникової стрілки;

φ_0 - початковий відлік полярного кута (це означає, що за один оберт диска $\varphi_0 = \varphi$, $\rho = R$ частинка злетить з диска маючи найвищу швидкість);

ρ - поточний полярний радіус;

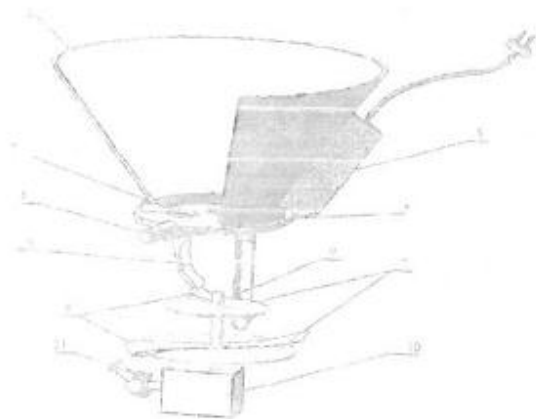
R - радіус розсіювального диска;

V_0 - початкова лінійна швидкість часток;

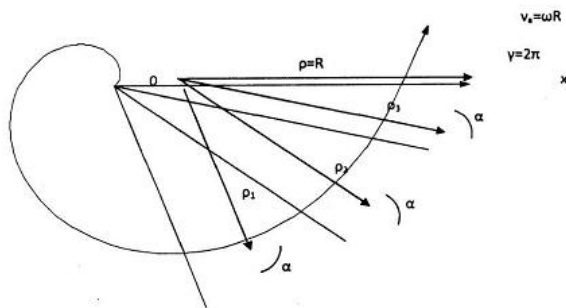
V_a - абсолютна швидкість злету частки добрив з кінця лопатки.

На Фіг. 1, показано загальний вигляд конусного дводискового розкидача твердих мінеральних добрив. На Фіг. 2., показано схему контура жолоба лопатки у вигляді логарифмічної спіралі.

Складається конусний дводисковий розкидач твердих мінеральних добрив: з бункера 1, дозатора 2, пружного елемента 3, регулювального ричала 4, вібратора 5, лоткових туконапрямлячів 6, розкидальних дисків 7, лопаток 8, вертикального вала 9, конічного редуктора 10, карданного вала 11.

Фіг. 1

Фіг. 2

Працює розкидач твердих мінеральних добрив так: за допомогою вала відбору потужності трактора (на Фіг. 1-2 не показано) через карданний вал 11 та конічний редуктор 10, приводяться в рух розкидальні диски 7, які закріплені на вертикальному валу 9, під дією вібрації, створеної вібратором 5, корпуса бункера 1, через пружний елемент 3, частинки мінеральних добрив приводяться в коливальний рух, який зменшує тертя між ними, що й забезпечує безперервне подавання мінеральних добрив до висівних отворів дозатора 2, який за допомогою відповідної рукоятки 4 встановлюється на задану норму висіву, потім добрива через висівуючі отвори, лоткові туконапрямляч 6, спрямовуються на розкидальні диски 7, підхоплюються вдосконаленими лопатками 8, розганяються відцентровим способом збільшуючи дальність розсіювання гранул добрив і розсіваючи більш рівномірно по поверхні поля на всій ширині захвата розсіваючого агрегату.

Використання лопаток, які мають контур жолоба у вигляді логарифмічної спіралі дає можливість збільшити дальність польоту частинок добрив за рахунок оптимізації форми лопаток, підвищити продуктивність конусного розкидача.